

Nr 216.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående nedskrivning av postverkets fordran hos förre postexpeditören S. H. F. Palmerantz; given Stockholms slott den 16 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Sigurd Ribbing.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Tillförordnade departementschefen, statsrådet Ribbing anför:

I skrivelse den 2 december 1927 har generalpoststyrelsen hemställt om medgivande att låta avskrivna viss del av en postverket tillkommande fordran hos förre postexpeditören Sven Harald Folke Palmerantz.

Av handlingarna i ärendet inhämtas i huvudsak följande:

Palmerantz är född den 24 maj 1873 och befordrades till postexpeditör den 12 december 1902. I denna befattning kvarstod Palmerantz till dess

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 183 häft. (Nr 216.)

han efter åtal vid Stockholms rådhusrätt av rådhusrätten genom utslag den 17 december 1924, som sedermera vann laga kraft, dömdes för bedrägeri och uppsåtliga för egen fördel begången förbrytelse i tjänsten att hållas till straffarbete i två år, att under viss tid vara underkastad sådan påföljd, som omförmäles i 2 kapitlet 19 § strafflagen, ävensom att varda avsett från sin befattning vid postverket, varjämte Palmerantz förklarades ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas.

Enligt den i målet verkställda utredningen hade Palmerantz, vilken i egenskap av postexpeditör varit placerad vid postkontoret Stockholm 15, därunder vid olika tillfällen åren 1917—1924 i postböcker, tillhörande två i utslaget närmare angivna korrespondenter, oriktigt angivit kostnaderna för frankering av dessa korrespondenters till postbefordran utan kontant betalning avlämnade försändelser till belopp, vilka med åtminstone 11,800 kronor respektive 9,000 kronor överskjutit de verkliga frankeringskostnaderna. Han hade därefter i postkontorets journaler över bokförda postavgifter infört de oriktiga beloppen och genom att för vederbörande postmästare förete dessa journaler i sådant skick föranlett denne att till Palmerantz utlämna frankotecken till värden, motsvarande de oriktiga beloppen. Palmerantz, som åsatt försändelserna frankotecken allenast till de riktiga beloppen, hade för egen räkning tillgodgjort sig skillnaden. Rådhusrätten har i utslaget antecknat, att ifrågavarande korrespondenter, vilka i sinom tid betalat de dem oriktigt påförda frankeringskostnaderna, genom Palmerantz' förfarande tillskyndats förlust med ovan angivna belopp, sammanlagt 20,800 kronor.

Efter utredning beslöt sedermera generalpoststyrelsen, som ansåg postverket icke böra undandraga sig ersättningsskyldighet för den ifrågavarande korrespondenter tillskyndade förlusten, att till dem utbetala ersättning med tillhoppa 20,800 kronor, och utbetalades detta belopp under mars 1925. Därefter uppdrogs åt ombudsmannen i styrelsen att vidtaga åtgärder för uttagande hos Palmerantz av gottgörelse för det av postverket sålunda ersatta beloppet. Palmerantz, som erkände sig vara betalningsskyldig härför, utställde den 22 december 1926 frivilligt en till generalpoststyrelsen eller order ställd, vid anfordran till betalning förfallen skuldförbindelse å 20,800 kronor.

Sedan Palmerantz lagsökts å denna förbindelse samt lagsökningsutslaget överlämnats till vederbörande exekutor för verkställighet, anhöll Palmerantz i en den 25 maj 1927 dagtecknad skrift hos generalpoststyrelsen att mot erläggande av halva skuldsumman bliva befriad från sin ifrågavarande skuld till postverket. Han uppgav därvid, att medel för ändamålet komme att ställas till hans förfogande genom släktingars och vänners mellankomst. Till utredning om sin ekonomiska ställning åberopade Palmerantz en den 1 februari 1927 upprättad, av honom under edsförpliktelse underskriven förteckning över hans tillgångar och skulder. Enligt denna förteckning uppgingo tillgångarna till sammanlagt 23,785 kronor, därav i kontanta tillgångar 10,600 kronor, lösören 2,685 kronor, en fastighet efter taxeringsvärdet 1,500 kronor och fordringar, upptagna till 9,000 kronor. De såsom tillgång upptagna fordringarna å 9,000 kronor utgjorde å offentlig auktion till nämnda belopp inropade in-teckningar å tillhoppa 20,000 kronor.

Enligt förteckningen uppgingo skulderna till sammanlagt 59,199 kronor 79 öre, däribland skuld till postverket, utgörande jämte ränta 21,100 kronor, samt en i förenämnda fastighet in-tecknad skuld, uppgående jämte ränta till 6,191 kronor 64 öre.

Denna framställning upptogs sedermera av advokaten Karl Håkansson i Stockholm såsom ombud för anhöriga till Palmerantz. Efter en del förhandlingar deponerade Håkansson ett enligt uppgift av Palmerantz närstående personer tillskjutet belopp av 9,000 kronor i Aktiebolaget Svenska Handels-

banken ävensom hos styrelsens ombudsman ytterligare ett belopp av 1,400 kronor eller tillhoppa 10,400 kronor, vilket belopp styrelsen skulle äga tillgodoföra sig under förutsättning att vederbörande myndighet eller riksdagen före den 1 augusti 1928 förklarade sig godtaga detsamma såsom full likvid för Palmerantz' skuld.

I anledning av vad sålunda förekommit beslöt generalpoststyrelsen den 2 december 1927, att det emot Palmerantz påbörjade utmättningsförfarandet skulle tills vidare anstå.

I sin föreliggande skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 december 1927 har *generalpoststyrelsen*, under framhållande att utsikt icke syntes föreligga att från Palmerantz själv nu eller framdeles kunna erhålla full ersättning för det av styrelsen utgivna skadeståndet samt att det under sådana omständigheter torde vara för postverket fördelaktigast att till avsevärd del få ersättning för detsamma, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition utverka riksdagens medgivande till att Palmerantz finge på ovan föreslaget sätt eller med femtio procent tillfullo gälda sin ifrågavarande skuld till postverket.

Statskontoret har i avgivet utlåtande den 21 januari 1928 anfört följande:

Ehuru det syntes sannolikt, att ett antagande av det erbjudna ackordet skulle rent ekonomiskt vara till viss fördel för postverket, förefölle det dock föga tilltalande att staten av dylik anledning ginge med på ett ackordserbjudande från en person, vars skuld grundade sig på en genom hans brottsliga förfarande staten vållad förlust. Generalpoststyrelsens framställning borde därför enligt statskontorets åsikt icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Enligt en till kommunikationsdepartementet från advokaten Håkansson inkommen, den 14 mars 1928 dagtecknad skrivelse har, sedan förenämnda förteckning upprättats, å de i förteckningen till ett värde av 9,000 kronor upptagna inteckningarna influtit ett belopp av 15,000 kronor. Å andra sidan hava de i förteckningen upptagna kontanta tillgångarna ävensom därutöver 4,500 kronor helt tagits i anspråk dels för bestridande av Palmerantz' levnadsomkostnader, dels för gäldande av räntor och amorteringar å inteckningar i den Palmerantz tillhöriga fastigheten, dels ock för inköp och drivande av en nykterhetscaféerörelse. Beträffande denna rörelse upplyser advokaten Håkansson, att densamma saknade försäljningsvärde, enär däri befintliga inventarier tillhörde leverantörerna.

Av den föreliggande utredningen torde framgå, att möjlighet för Palmerantz att för närvarande till fullo gälda sin skuld till postverket icke föreligger. Även om postverket på grund av stadgandet i 17 kap. 11 § handelsbalken skulle vara berättigat till förmånsrätt för sin fordran, varom meningarna kunna vara delade, lär det knappast finnas utsikt att genom Palmerantz' försättande i konkurs utbekomma större del av fordringen än som nu förlikningsvis erbjudes. Att märka är, att det för ändamålet deponerade beloppet icke tillhör Palmerantz och att detta sålunda, därest anbudet icke antages, återgår till dem, som sammanskjutit beloppet. Då man icke lär kunna räkna med, att Palmerantz framdeles skall komma i avsevärt bättre

Departements-
chefen.

ekonomisk ställning, synes, på sätt såväl generalpoststyrelsen som statskontoret framhållit, ett antagande av anbudet vara för postverket ekonomiskt fördelaktigt.

Beträffande de av statskontoret framförda betänkligheterna av principiell art, synas desamma, om ock beaktansvärda, dock icke behöva tillmätas avgörande betydelse. Då det icke är fråga om att i någon mån efterskänka det straff Palmerantz i anledning av det begångna brottet blivit i laga ordning ådömd, torde det förliggande anbudet kunna bedömas enbart med hänsyn till dess förmånlighet för postverket ur ekonomisk synpunkt. Av nu anförda skäl anser jag mig kunna tillstyrka den av generalpoststyrelsen gjorda framställningen.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att förre postexpeditören Sven Harald Folke Palmerantz må mot erläggande av ett belopp av 10,400 kronor befrias från honom enligt angivna skuldförbindelse av den 22 december 1926 åliggande betalningsskyldighet gentemot postverket.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

F. Wessberg.